

Taj Mahal - et digt i sten

Verden er fuld af smukke bygninger. Det kuppelkronede mausolæum, Taj Mahal, indrammet af fire minareter, i udkanten af Agra nær Yamuna-floden, i Nordindien, er et af dem. Nej, jeg har ikke været i Indien, men min ældste datter arbejder i disse måneder, som volontør på en lektiecafe i slumområdet Muthupatty, i udkanten af millionbyen Madurai. Arbejdet er en del af den kristne, danske organisation, KFUM og KFUK's projekt "IND I EN anden verden", som har været etableret siden 2008, hvor unge rejser ned og hjælper børn i samarbejde med to lokale partnere; YMCA i Madurai og Salem, begge i Tamil Nadu i Sydindien. Men selv børn her, holder ferie fra skolen, som netop har givet min datter og hendes kollega mulighed for at rejse til Nordindien, for imponerede, at sende billeder via [instagram.com](https://www.instagram.com) fra det historiske domicil, som blev bygget på foranledning af den muslimske stormogul, Shah Jahan i årene 1631- 1647, som en hyldest til dennes yndlingshustru, der i 1631 døde i barselsseng. Hovedarkitekten menes at være Ustad Ahmad Lahouri, der dog døde inden Taj Mahal stod helt færdigt.

Det er ikke første gang jeg bliver mindet om Taj Mahal's skønhed. For få år siden underviste jeg et hold elever i billedkunst og arkitektur, hvor jeg bad dem udforme et bygningsværk i rødler, for på denne måde at tilegne sig viden om arkitektoniske principper, og opfordrede dem til at finde særligt skønne og karakterfulde værker. Her var der en elev, som straks trak Taj Mahal frem, men desværre måtte opgive at formidle det imponerende værk i dansk rødler, efter længere tids forsøg. Hendes fascination af bygningen var slående. Hun havde, som backpacker, med egne øjne beset det storslåede bygningsværk. Andre i klassen var mere nøjsomme i deres valg. Efter, at jeg med store armbevægelser havde forsøgt at fokusere på arkitektoniske værker i verdensklasse, som Operahuset i Sydney, Peterskirken i Rom og Versailleslottet nær Paris, ja, så rakte en elev hånden i vejret og bad om at få lov til at udforme landsbykirken i Hillerslev, hvor hun både var døbt og konfirmeret. Da blev jeg både rørt og glad, og har aldrig glemt episoden. En bygnings betydning kan ikke kun knyttes til idealer for skønhed efter forskellige kulturer og tidsaldres tænkning. Ligesom Taj Mahal blev bygget som en kærlighedserklæring til en Shahs kone, således blev modellen af Hillerslev kirke udført i rødler, som symbol på nærhed, tryghed og gode minder fra barn- og ungdom.

Når man nærmer sig Taj Mahal, ses det bag en bue af rød marmor. Ifølge turistbrochurer både luftigt og majestætisk. Majestætisk fordi det er 73 meter højt, og er placeret i en rektangulær, klassisk, islamisk have

med kanaler på mere end en halv kilometer, som skal illustrere paradiset. Luftigt, fordi mausolæets farve, skifter farvetone i takt med solens lys i løbet af dagen. I buerne er der inskriptioner fra Koranen, skabt i sort marmor, indlagt i hvid marmor. Al den hvide marmor indeholder endvidere enorme mængder af ædelstene: Agat, ametyst, turkis, juveler, lapis lazuli, kvarts, diamanter og jade. 20.000 arbejdere arbejdede i 15-20 år på Taj Mahal. Til anlægget hører også en moské og et gæstehus opført i rød sandsten.

Mundtlige overleveringer fortæller, at Shah Jahan, som ung mand besøgte bazaren i Agra og stoppede op foran en bod, i hvilken der stod en pige, hvis skønhed var uden sidestykke. Han spurgte tilfældigt om prisen på en glaslampe, men hun svarede kækt, at den havde han ikke råd til. Uden et ord tog prinsen pengene op af lommen og betalte lampen, mens pigen måbede. De glemte ikke hinanden. Og fem år efter var de gift og han gav hende navnet Mumtaz Mahal. Som sine forfædre førte Shah Jahan en række erobningskrige. Han var faktisk ofte i felten, og Mumtaz var ofte med ham. I 1631 var hun højgravid, men insisterede på at være med på et tog mod Burhanpur. Hun fødte en datter, men var så svag, at hun døde kort efter, med Shah Jahan ved sin side. I mausolæet er Mumtaz Mahal stedt til hvile. Shah Jahan overlevede hende med 35 år, og blev så begravet ved siden af hende, i Taj Mahal. Hans sidste løfte til hende var at bygge et minde om deres kærlighed. Mindet blev Taj Mahal. Er der noget at sige til, at unge piger, som min datter og min tidligere elev fascineres af netop et bygningsværk bygget på kærlighedens præmisser? Ungdom og romantik hører sammen! Og vi andre nikker genkendende til følelserne! Og hvem kan ikke glæde sig over Taj Mahal's harmoniske skønhed? Indiens mest berømte monument, som poetisk kaldes - et digt i sten! Ifølge en global afstemning i 2007, blandt ca. 100 mill. mennesker via internet, sms og telefon er Taj Mahal blandt "De Syv Nye Underværker" i verden.

I 1983 blev Taj Mahal optaget på UNESCO's liste for Verdens Kulturarv, hvor Danmark, til sammenligning, er repræsenteret med to arkitektoniske værker, Kronborg hvor Holger Danske sidder og sover i kasematterne og Roskilde Domkirke, der har været den danske kongefamilies gravkirke i århundreder, ligesom de to seneste tilføjelser, til listen, er Christiansfeld, byen som i 1773 blev grundlagt af tyske Brødre menighedsmedlemmer fra Herrnhut på foranledning af Kong Christian den Syvende, samt Parforcejagtlandskaberne i Nordsjælland. Lad os bevare og pleje vor kulturarv!